

UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

Democratisch gehalte van burgerinitiatieven

Demos – 3 december 2015

Elke Plovie - Civitaz - Centrum voor burgerschap en participatie

Onze mosterd

- Burgerinitiatieven in kaart gebracht
- Vitale coalities tussen burgerinitiatieven, middenveld en overheid
- Publieke innovaties door complementaire cocreatieve acties (Flora vzw)

De 'bakfietsburger'

De 'bakfietsburger'

- Bestaat uit blanke, hogere middenklasse
- Vaak geen onbevleete burgers
- Vertrekken vanuit bestaande verbanden

- Diverse competenties zijn aanwezig

- Sluiten aan bij wat er leeft
- Duidelijk aanwezig in publieke ruimte (fysiek – media)

Tiense Wereldvrouwen

In beeld

Met vallen en opstaan. Zo leerden in Tienen een tiental gevluchte vrouwen uit Syrië, Irak, Iran, Ethiopië, Somalië en Guinee in de voorbije maanden fietsen. Deze Tiense Wereldvrouwen – zo heet hun vereniging – leren onderling Nederlands spreken. Tegelijk leren ze België en andere vrouwen beter kennen. Ongeacht huidskleur, godsdienst, nationaliteit of sociale klasse is leren fietsen voor deze vrouwen een belangrijke schakel in hun armoedeverhaal. Kunnen fietsen kan voor hen het verschil maken tussen wel of niet een job krijgen, wel of niet tijdig op een belangrijke afspraak geraken. Deze goedkope vorm van mobiliteit zorgt mee voor integratie in de maatschappij. Op uitnodiging van Mobiliteit 21, beweging voor duurzame mobiliteit, mocht Tiens burgemeester Katrien Partyka onlangs de fietsdiploma's uitreiken. (HM)

© Hans Medart

Tiense wereldvrouwen

- Ontstaan vanuit kansengroepen, gericht op kansengroepen
- Wisselende competenties en hulpbronnen

- Sluiten aan bij gevoelde nood
- Gerichtheid op publieke belang?

- Middenveldorganisaties initiëren en ondersteunen

Buurtcomité

Buurtcomité

- Vertrekken van bestaande verbanden
- Duidelijke gerichtheid op verbreding/diversiteit
  - Verschillende perspectieven zorgen voor meer gedragenheid en/of betere oplossing
- Wisselend succes door gekende uitsluitingsmechanismen
  - Inspelen op echte noden, vertrekken van bepaalde leefwereld
  - Gesloten doelstellingen, cultuur en structuur

Onder de radar .... kwesties

- Niet 'te zien':
  - Zelf onvoldoende slagkracht
  - Niet ondersteund
  - Niet opgepikt
- Gedeelde nood lenigen
  - Brengt kwetsbare groepen samen
  - Weinig externe gerichtheid
- Grens tussen publieke en private belang lijkt vaak
  - Congolese Belgen die geld inzamelen voor project in land van herkomst
  - Netwerken voor opvang, zorg

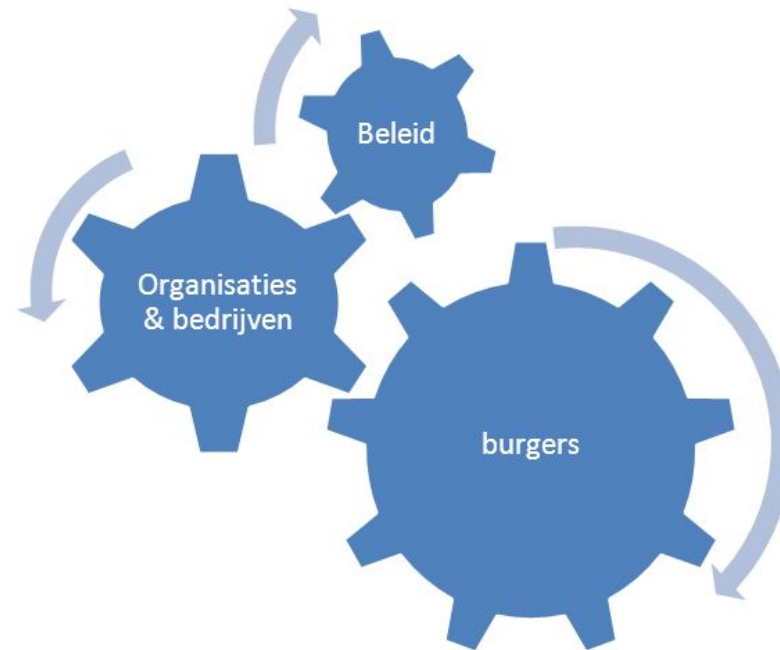
Democratisch gehalte?

- Vertrekken vanuit gedeelde nood als kracht én valkuil
- Burgerinitiatieven met krachtige stem in publieke debat
  - Vooral de stem van de bakfietsburger uit de stad?
  - Matteus effect van (burgerschaps) competenties
  - De macht van het getal – stem van de minderheid

Triade van cocreatie (Snick, A)

Governance: triade van cocreatie

To do

- Voelsprietten ontwikkelen, weten wat er leeft en waar nodig initiëren
- Vruchtbare omgeving creëren: ontmoeting, vrijplaatsen
- Versterken (Matteus effect tegengaan)
- Verbinden van actoren en samenwerking stimuleren
- Opschalen en verspreiden om impact te vergroten

Valkuilen

- Recuperatie
- Eenzijdige aanpassing
  - kwestie van tijd en ruimte
  - perspectief van volwaardig burgerschap
  - grondhouding en competenties

Elke Plovie
Civitaz- Centrum voor Burgerschap en Participatie

UC Leuven-Limburg
Groep Gezondheid en Welzijn • Empowering People

Campus Sociale School Heverlee
Groeneweg 151 • 3001 Heverlee
016-375 121 0477 463 465

Elke.Plovie@ucll.be